

# Johanne Schmidt-Nielsens tale 1. maj

## I HAR BETALT!

*Tale afholdt 1. maj 2010 af politisk ordfører Johanne Schmidt-Nielsen*

I 2011 startede jeg min 1. maj tale med at sige, at det kunne blive sidste gang, vi skulle fejre arbejdernes internationale kampdag, mens Lars Løkke sad bag skrivebordet i statsministeriet med Pia Kjærsgaard på skødet. Og kære venner: Det blev sidste gang.

Jeg vil gerne sige tak til alle jer, der satte kryds ved og har arbejdet for et nyt politisk flertal.

Og jeg kan lige så godt få det sagt med det samme: Husk nu på, Helle Thorning, at der ikke bare blev stemt ja til nye ministre. Danmark valgte ikke bare en ny regering, fordi vi var trætte af at se på Bertel og Birthe og alle de andre.

Der blev sagt ja til en ny politik.

Der blev sagt ja til investeringer frem for nedskæringer.

Der blev sagt ja til, at alle skal bidrage – også de rigeste.

Lige nu har vi rent faktisk mulighed for at skabe et samfund, der er mere trygt, mere frit og mere solidarisk. Den mulighed må vi ikke lade gå til spilde.

## Kasper og Kuglestøderen

Kender I ham, der hedder Joakim B. Olsen? Det er ham, der tidligere har modtaget en masse skattekroner i statsstøtte, fordi han kastede med tunge jernkugler.

Forleden deltog jeg i en tv-debat med ham. En mand ved navn Kasper, der har mistet sit arbejde, stillede sig op for rullende kameraer og fortalte om livet som arbejdsløs. Joakim B. Olsens besked til Kasper var, at Kasper var for slap. At Kasper levede af andre menneskers penge. Og at Kasper burde flytte til Jylland.

For det første synes jeg egentlig, at Joakim B. er temmelig streng over for de arbejdsløse jyder. For hvor pokker skal de flytte hen, hvis alle de arbejdsløse københavnere flytter til Jylland?

Og for det andet: Hvad er det dog for noget uforskammet vrøvl, at mennesker, der er blevet arbejdsløse, lever af andre menneskers penge? Når vi går på arbejde, betaler vi en pæn portion af vores løn i skat. Det gør vi blandt andet for at sikre, at vi ikke bliver sat på gaden, hvis vi selv, vores kolleger, vores venner eller familie får en fyreseddel.

Vi har bygget vores samfund op omkring et stærkt fællesskab. Det har vi gjort for, at den enkelte ikke bare skal overlades til sig selv, hvis ulykken rammer. Vi har i fællesskab bygget diger. Diger der sikrer, at vi sammen og hver for sig kan leve mere trygt og mere frit.

Der ingen tvivl om, at det er nødvendigt at bekæmpe årsagerne til den krise, vi står i.

Finanssektoren har opført sig dybt uansvarligt. Mænd på direktionsgange, mænd som ingen nogensinde har stemt på, har alt for stor indflydelse på vores samfund. De træffer beslutninger, der sender tusinder af mennesker ud i arbejdsløshed. Deres magt skal begrænses. Demokratiet skal styrkes.

Men vi er samtidig nødt til at skærme hinanden mod ulykker ved at stå sammen. Det kræver, at vi forstår, hvor vigtigt sammenhold er. Og at vi husker, at sygdom eller arbejdsløshed kan ramme os alle sammen. Det er kortsigtet og dumt at begynde at pille digerne ned, bare fordi vores eget hus ikke er blevet ramt af vandet for nylig.

Vores forældre og bedsteforældre har brugt generationer på at opbygge fællesskabet. Og fællesskabet har gjort Danmark til et rigt land. Det fællesskab skal vi ikke give slip på nu. Det skal vi holde fast i. Det skal vi gøre stærkere.

## **Krævementalitet**

Hvis det nu bare var Joakim B. Olsen, der gik rundt og skældte ud på de arbejdsløse, så kunne vi trække på skulderen og sige: Nå ja, ham om det. Men det er ikke kun Joakim B. Olsen.

Vores nye regering har sat krævementalitet på dagsordenen. Det er sådan set en god ide. Der er mange steder i vores samfund, hvor der i den grad er behov for et opgør med krævementaliteten.

Men det er hverken bankerne, højrefløjens skattelettelse til de mest velhavende eller de fede ministerpensioner, som regeringen har valgt at fokusere på. Nej, regeringen har rettet skytset mod dem, der har mindst.

Der bliver talt om ret og pligt. Mottoet er godt og rigtigt i sin oprindelige betydning. Men det er forbandet svært at gøre sin pligt – bidrage til samfundet, betale sin skat – hvis der ikke er noget arbejde at få. De, der er i arbejde, og de, der står uden for arbejdsmarkedet, er ikke hinandens fjender. Vi har alle sammen på et eller andet tidspunkt i vores liv brug for fællesskabets støtte og beskyttelse

Derfor vil Enhedslisten også gerne sende et helt klart budskab til regeringen i dag: Det er på tide, at vi får ryddet op efter højrefløjens forringelser. Højrefløjen halverede dagpengene og gjorde det sværere at genoptjene retten til dagpenge. Hvis vi ikke gør noget nu, så betyder det, at når vi mødes igen til næste år, kan tusinder være faldet ud af dagpengesystemet. Mange af dem vil få 0 kroner om måneden at leve for.

Vi skal have genoptjeningsretten tilbage på seks måneder. Og vi skal finde en løsning for de tusinder af mennesker, der risikerer at miste dagpengene til næste forår.

Og både Mette Frederiksen, Karen Hækkerup og alle de andre i regeringen ved det jo godt: For hvert ledigt job i Danmark er der ti arbejdsløse. Der kommer ikke én eneste ekstra arbejdsplads ud af at gøre livet surt for de mennesker, der er ramt af arbejdsløshed. Det er ikke venstrefløjens opgave at hjælpe Joakim B. Olsen med at genere de arbejdsløse. Det er venstrefløjens opgave at skabe arbejdspladser.

## **På pension som 60-årig**

Tilbage i februar måned sad jeg en eftermiddag på mit kontor og hørte radioavis. Det var den dag, hvor Dansk Bank meddelte, at den 60-årige Peter Straarup stoppede som direktør. Journalisten på radioavisen spurgte Peter Straarup, hvad han så skulle lave nu. Og Straarup svarede, at han såmænd ikke havde planer om en ny karriere. Nu ville han bruge lidt tid på sig selv.

Og jeg kan godt forstå, at Peter Straarup ikke bekymrer sig om at få et nyt job. For med sig fra Danske Bank fik han en pension på 3.1 millioner kroner. 3.1 millioner kroner hvert eneste år i resten af sit liv.

Omtrent samtidig afskaffede et stort flertal i Folketinget efterlønnen og satte pensionsalderen i vejret for almindelige mennesker.

## **I har betalt**

Jeg synes, Peter Straarups historie er et meget præcist eksempel på, hvordan regningen efter den økonomiske krise er blevet fordelt. Og det er ikke en fordeling, der er et stærkt fællesskab værdig.

For den sørgelige sandhed er, at det er jer, der har betalt det hele.

- Først blev dagpengeperioden halveret, pensionsalderen hævet og efterlønnen afskaffet.
- Da der skulle forhandles overenskomster, var det igen jer, der betalte. For manges vedkommende betød overenskomsten simpelthen en nedgang i reallønnen.
- Hver eneste dag betaler I, når nedskæringerne i kommunerne betyder, at der er færre voksne til at tage sig af jeres børn i vuggestuen og færre sosu'er til at sørge for, at jeres forældre og bedsteforældre kan leve rimelige liv på plejehjemmene.

I har betalt i kroner og ører. Og I har betalt ved, at vi nu som samfund er dårligere rustet til at tage

hånd om hinanden.

Mens I har fået besked på at spænde livremmen ind, er den rigeste del af befolkningen blevet endnu rigere. Bankerne hiver igen milliardoverskud ind. Og de bankdirektører, der har kørt bankerne i sæk, får stadig millionstore gyldne håndtryk.

Forude venter trepartsforhandlingerne. Budskabet fra regeringen er, at arbejdstiden skal sættes op. Igen er det jer, der skal betale regningen. Det er ikke rimeligt.

Lad os i stedet turde udfordre ideen om, at vi alle sammen bare skal arbejde mere og mere og mere. Hvis vi tør dele arbejdet, kan vi alle sammen få mere tid til at kramme vores børn og børnebørn, grave nye kartofler op fra haven og tage på fisketur med kæresten. Det er da tudetosset, at nogle stresser sig ihjel, mens andre går rundt og drømmer om at få lov til at være med.

Da Danmark valgte en ny statsminister, fik vi at vide, at alle skulle være med til at betale regningen. At det her var en fælles opgave. Men kære venner i regeringen: Der er nogen, I har glemt. I har glemt at kigge op i toppen af det danske samfund. Lad os nu trække de mest velhavendes skattelettelser tilbage. Sæt en stopper for bankernes og finanssektorens grådighed. Sæt en stopper for den groteske overbetaling af olieselskaberne i Nordsøen. For jer, der står her i dag, I har betalt.

### **Enhedslisten står klar**

Somme tider er der nogen, der spørger mig, om der overhovedet er forskel på den gamle og den nye regering. Svaret er ja. Der er forskel.

I efteråret lavede regeringen og Enhedslisten en finanslov sammen. Den første finanslov i ti år, der ikke betød nye stramninger i udlændingepolitikken.

Vi afskaffede fattigdomsydelserne. Det betyder, at langt færre børn kommer til at vokse op i fattigdom.

Vi lagde loft over klassekvotienten på ungdomsuddannelserne. Det betyder, at der bliver mere tid til de elever, der ikke kan få hjælp til lektierne derhjemme.

Vi forbedrede de lediges mulighed for uddannelse. Det betyder, at flere kan bruge den tid, de er arbejdsløse, på noget fornuftigt.

Før valget sagde kommentatorerne, at Enhedslisten ville være helt umulige at samarbejde med. De spådomme har vi modbevist. Der er intet, der tvinger regeringen til at samarbejde med højrefløjen. I Enhedslisten står vi klar til at forhandle. Og vi er ikke bange for at indgå kompromiser.

Lad os nu arbejde sammen om at skabe et stærkere fællesskab. Lad os arbejde sammen om at skabe nye arbejdspladser. Nye praktikpladser til de tusindvis af unge, der drømmer om at få en uddannelse, men som ikke kan få lov. Vi kan simpelthen ikke være ungdomsarbejdsløsheden bekendt.

I stedet for bankpakker skal vi have jobpakker. Lad os sætte en stopper for fyringerne af lærere, pædagoger og andre offentligt ansatte. Vi skal bygge vindmøller, så vi kan blive fri af kul og olie. Vi skal renovere vores jernbaner, så vi ikke skal stå og vente på forsinkede tog hver morgen. Der er masser af nødvendige opgaver, som vi kan tage hul på, hvis vi vil. Og ja, det koster mange penge på kort sigt, men det tjener sig hjem og skaber et stærkere samfund, hvis vi ser bare et lille stykke ud i fremtiden.

### **Afslutning**

Så til sidst: Vores regering står over for et enkelt valg. Den kan trække Danmark længere til højre sammen med de borgerlige partier. Eller den kan trække Danmark i en mere solidarisk retning sammen med Enhedslisten. Skal det fortsat være den almindelige borger, der betaler regningen – eller skal vi sige til dem i toppen, at de også skal være med?

Fællesskabets diger – de diger vores forældre og bedsteforældre har kæmpet for at opbygge – skal ikke rives ned. De skal styrkes. De skal bygges op.

Jeg håber, at I, der står her, vil være med til at lægge et kærligt, men bestemt pres på den nye regering. Vi vandt valget sammen. Vi har alle muligheder for at skabe et samfund, der er mere trygt, mere frit og mere solidarisk. Lad os gøre det. Lad os sammen vise, at solidaritet ikke bare er noget, vi holder 1. maj-taler om. Et solidarisk Danmark er noget, vi skaber.

Rigtig god 1. maj.